Si tu no hi vas, ells tornen
Margarida Bassols

Que poderós és el llenguatge! No em digueu que no. Us heu fixat en les inferències que acompanyen alguns enunciats de la campanya electoral?
Diuen els teòrics del discurs polític que els bons eslògans són aquells que tenen un valor ecoic, és a dir, que ressonen en el coneixement o els sentiments dels electors. Per això, solen dur paraules com *tu*, *teu*, *vot*, *millor* o *canvi*, que els parlants valoren positivament i que s'adrecen de dret a la voluntat d'acció. En aquest sentit, "El teu vot farà respectar Catalunya", amb la inclusió habitual en CiU del mot *Catalunya*, és de manual. La inferència autòmatica de l'oració és que, ara com ara, des d'Espanya no se'ns respecta pas, convenciment molt arrelat entre els qui han de votar el 9 de març. Hauria de ser fàcil, doncs, aconseguir-ne l'adhesió. Amb tot, a mi em sonaria millor: "Amb el teu vot faràs que es respecti Catalunya" o "Amb el teu vot Catalunya es farà respectar", que tenen l'inconvenient, però, de superar de més les cinc paraules recomanades.
ERC s'ha decantat per una argumentació encapsulada. Ens donen una raó: "Objectiu: un país de 1a", i arriben a una conclusió amb connector inclòs: "Per això, volem la independència". La picada d'ull al llenguatge dels sms, amb la substitució del mot "primera" per l'ordinal, torna a ser una concessió, habitual en els seus eslògans, al jovent. L'objectiu és de tots els catalans, sobretot en aquest moment que tenim la impressió de ser al vagó de cua. I els d'Esquerra tenen clara la solució, per això ens diuen el que volen, encara que sigui amb la boca petita, entre parèntesis i amb lletra més menuda.
L'eslògan "Les idees clares. Amb Rajoy és possible" del PPC juga amb un mot abstracte, *idees*, que es pot aplicar, però, a molts àmbits: "en educació", "en emigració", "en terrorisme"… I amb un argument adreçat al canvi, ja que se suposa que allò que és possible és "governar amb les idees clares". La inferència automàtica que es desprèn d'aquest enunciat és que "els del govern actual no les hi tenen".
El PSC s'endu, al meu parer, el premi, perquè ens ofereix un enunciat amb molts mots polifuncionals. En primer lloc, el *tu*, que té la virtut de personalitzar el missatge i de reforçar la directivitat de la proposta. En segon lloc, el pronom *hi*, que obre un ventall de possibilitats, la més automàtica de les quals és "a votar". En tercer lloc, el mot *ells* que també pot representar molts col·lectius però que suggereix d'una manera més forta "els del Partit Popular", ja que tots sabem que ells ja van governar i, per tant, són els candidats ideals per ser els subjectes del verb *tornen*. Aquest verb, a més, acomboia, pel context i pel coneixement compartit dels electors catalans, una força clara d'amenaça. Però, és que, a més a més de tot això, l'eslògan dels socialistes catalans ressona en el més profund de l'inconscient col·lectiu, com a mínim del dels parlants del català, perquè és l'adaptació d'una dita que, com totes, té versions: "Quan tu hi vas, jo ja en torno" o "Quan ell hi va, els altres ja en tornen". A mi em recorda la meva àvia ensenyant-me a anar per la vida… I què hi ha de més tendre que un consell d'una àvia?